

**Askerî tayinat ve yem kanununun I inci maddesine müzey-
yel 1/644 numaralı kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa, Maliye
ve Bütçe encümenleri mazbataları**

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı 6/1243

27-IV-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine zeylen Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 25-IV-1933 de Yüksek Meclise arzı karar-laştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

14 eylül 330 tarihli tayinat ve yem kanunundaki bir neferin göndelik yemek istihkakı 900 gram ekmek 250 gram et 150 gram bulğur 20 gram yağ olarak gösterilmiştir.

Askerin beslenmesinde esas olan bu gıdaların yağlı maddeleri, şekerli maddeleri, azotlu maddeleri ve kalöri miktarları da malûmdur. Bunlardan başka hekimliğin şimdilik terakkisinde büyük bir ehemmiyet kazanan hayat ve beslenme vazifelerine intizam ve muvazene veren vita-min keyfiyeti de gayri kabili ihmaldir.

Askerlerimiz yirmi bir yaşlarında yani vücudun neşvü nemasında devam ettiği hararetili bir çağda orduya girmektedir.

Askerlik hizmeti esasen daima faaliyet, uykusuzluk, hareket, mezahim ve kuvvet sarf etmek ve az çok mahrumiyetler içinde yaşamak ve kısaca bir cümle ile hazardsa bile daimi kudret kuvvet sarfını icap ettiren bir meslektir.

Bu fennî tafsilâta göre verilmekte olan gıda hali istirahatteki bir şahsa bile kâfi gelmez. Bununla beraber tayinat kanununun tanzimi zamanında etin sebze ve sair gıdaya nisbetle yük-sek fiatta bulunması hasebile mübadele keyfiyeti dairei imkânda bulunmuşsada şimdi bir çok yerlerde sebze fiatinin pahalı olması yüzünden gıda mübadelesini temin etmek mümkün ola-mamaktadır.

Efrada biraz vitamin verebilmek için vücudun en çok muhtaç olduğu et ve yağ gibi esasen istihkak miktarı da az olan mühim gıdalardan külli miktarda terketmek icap ediyor.

Yevmi istihkakta şeker bulunmaması ise bu günkü fennî bilgilere nazaran ayrıca düşünül-mesi lâzımgelen bir meseledir. Çünkü şeker vücutta kolayca yana bilen ve yakabilen bir gıda olup yorgunluğu gidericidir.

Yukarıdaki malûmata göre orduda bulunan askerin neşvü nema kudretine zarar gelmemek ve sıhhatlerini muhafaza etmek vazifenin icabı mezahim ve meşaka karşı koyacak matlup kuv-vette bulundurmağa medar olmak üzere tutarı az ve bütçeye fazla yük vermeyeceği şekilde efrabın yevmi istihkaklarına 300 gram yağ veya 100 gram kuru sebze ile bir gram çay ve 10

gram şekerin ilâvesine mecburiyeti katiye olduğundan bu bapta bir kanun lâiyhası projesi tertip ve leffen takdim kılınmıştır.

Maliye Vekilliği Kavanin M. 63 no. ve 13-IV-933 tarihli tezkeresi sureti
Başvekâleti celileye

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine zeylen Milli Müdafaa Vekâleti tarafından hazırlanan kanun lâiyhasile esbabı mucibesi tetkik edildi.

Lâiyhamın ilk teklifi sırasında yapılan hesap neticesinde, bu teklifin, ordudan iâşe edilmekte olan seyyar Jandarma kıtaatı hariç olmak üzere hazarî kadroya göre bütçeye senede 750 bin liraya yakın bir tahsisat ilâvesini icap ettirdiği tesbit edilmiştir,

Bu defa yapılan temaslarda, erzak fiatlarının düşünlüğü bu miktarı yarı yarıya indireceği şifahen temin edilmiş ise de netice itibarile yine bütçeye, yeniden tahsisat ilâvesini istilzam etmektedir.

1933 senesi bütçesi devairin; alelûmum masrafları tesbit edilerek tevzin edilmiş ve buna yapılacak en ufak bir zammı karşılamağa imkân kalmamıştır.

Bu itibarla lâiyha ile yapılan teşmilin istilzam ettireceği tahsisat Milli Müdafaa bütçesinin umumi yekûnundan yapılacak tasarrufla temin edilebildiği takdirde (ki temin edileceği şifahen vadedilmiştir) lâiyhamın kanuniyet iktisabının muvafık olacağı arz olunur efendim.

Milli Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar No. 36

Esas No. 1/644

8 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 6/1943 sayılı ve 27 - IV - 1933 tarihli tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale buyurulan 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine zeylen M. M. Vekâletince hazırlanan kanun lâiyhası ve esbabı mucibesi M. M. Vekili Bey ile levazım reisi Paşanın huzurile müzakere olundu.

M. M. Vekâletinin esbabı mucibesinde tafsilen arz ve izah olunduğu veçhile tayinat ve yem kanununun mahsus maddeleri hükmüne tevfiқан yapılagelen gıda mübadelesi son seneler zarfında mevaddı gıdaiye fiatinin düşüklüğü hasebile matlup derecede mümkün olamamakta ve kalîri itibarile büyük ehemmiyeti olan vitaminin de temin edilmemekte olmasına binaen askerın erzak istihkakına kuru ve yaş sebze ile çay ve şeker ilâvesi hakkındaki teklif encümenimize de muvafık görülmüştür. Bu ilâvenin mucip olacağı masrafın M. M. Vekâleti bütçesinin umumî yekûnundan tasarrufla temin edileceği M. M. Vekili Beyin beyanatından anlaşılaraq maksadın tatbiki-na mâni malî bir engel de kalmamış bulunuyor. Kanun lâiyhasının (askerin bileümle istihkakının kabili mübadele olduğuna) işaret eden ikinci maddesindeki mübadele keyfiyeti 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun mahsus maddelerile yazılı bulunduğundan umumî bir ifade ile tekrarma lüzum görülmeyerek mezkûr ikinci maddesinin tayyî ve yalnız lâiyhamın birinci maddesine (ilâve olunan bu istihkakın mübadelesi kabildir) fıkrasının yazılması ve diğer maddelerin aynen ipkası suretile kanun lâiyhasının kabulüne encümenimize karar verilmiştir. Arz olunur.

M. M. E. Reisi
Giresun
İhsan

M. M.
Diyarbakir
Kâzım

Kâ.

Aza
Cebelibereket
Naci

Aza
Kars
Muhittin

Aza
Elâziz
Ahmet Saffet

Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Ordu	Tokat	Kırşehir	Gümüşane	
Recai	Hüsnü	L. Müfit	Şevket	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 61
Esas No. 1/644

8 - VI - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 6/1943 sayılı ve 27 - IV - 1933 tarihli tezkeresine bağlı olarak encümenimize havale edilen 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun 1 inci maddesine zeylen Millî Müdafaa vekâletince tanzim olunan kanun lâyihasile esbabı mucibesi ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası encümenimize havale edilmekle mahsus memur huzurile tetkik ve müzakere olundu:

Lâyiha henüz meşvünema çağlarında orduya giren efradın talim ve manevralar gibi yorucu faaliyetleri yüzünden sarfedecekleri kuvveti telâfi etmek üzere meri kıtanunda mevcut olmayıp şimdiye kadar tenkiyat suretile idare edilen ve son zamanlarda et ve yağ fiatlerinin sukutu ve sebze fiatinin yükselmesi dolayısıyla buna da imkân bulunmayan yaş ve kuru sebze ile çay ve şeker ihtiyacının teminine matuf olmakla bu hususta serdolunan esbabı mucibe ve sıhhi mütalealara iştirak edilmiş ve kanunun heyeti umumiyesi kabul olunarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1 inci madde — Bu madde teklif veçhile kabul edilmiş ve yalnız (tayinatlarına) kelimesi (tayinatına) kelimesi şeklinde tashih olunmuştur.

2 nci madde — Harp ve sefer gibi fevkalâde hallerin icapları nazarı itibare alınarak her erzakın kabili mübadele olması esası da muvafık görülüp madde aynen ve üçüncü madde nesir tarihinin 1 temmuz 1933 tarihinden itibar edilmesi şeklinde tadilen ve 4 üncü madde de aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. E. Rs. M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Burdur Bayazıt	Isparta	Diyarbakır	Balıkesir	İstanbul	Manisa
M. Şeref	Kemal Turan	Zülfü	Enver	Hamdi M.	Tahir

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 257
Esas No. 1/644

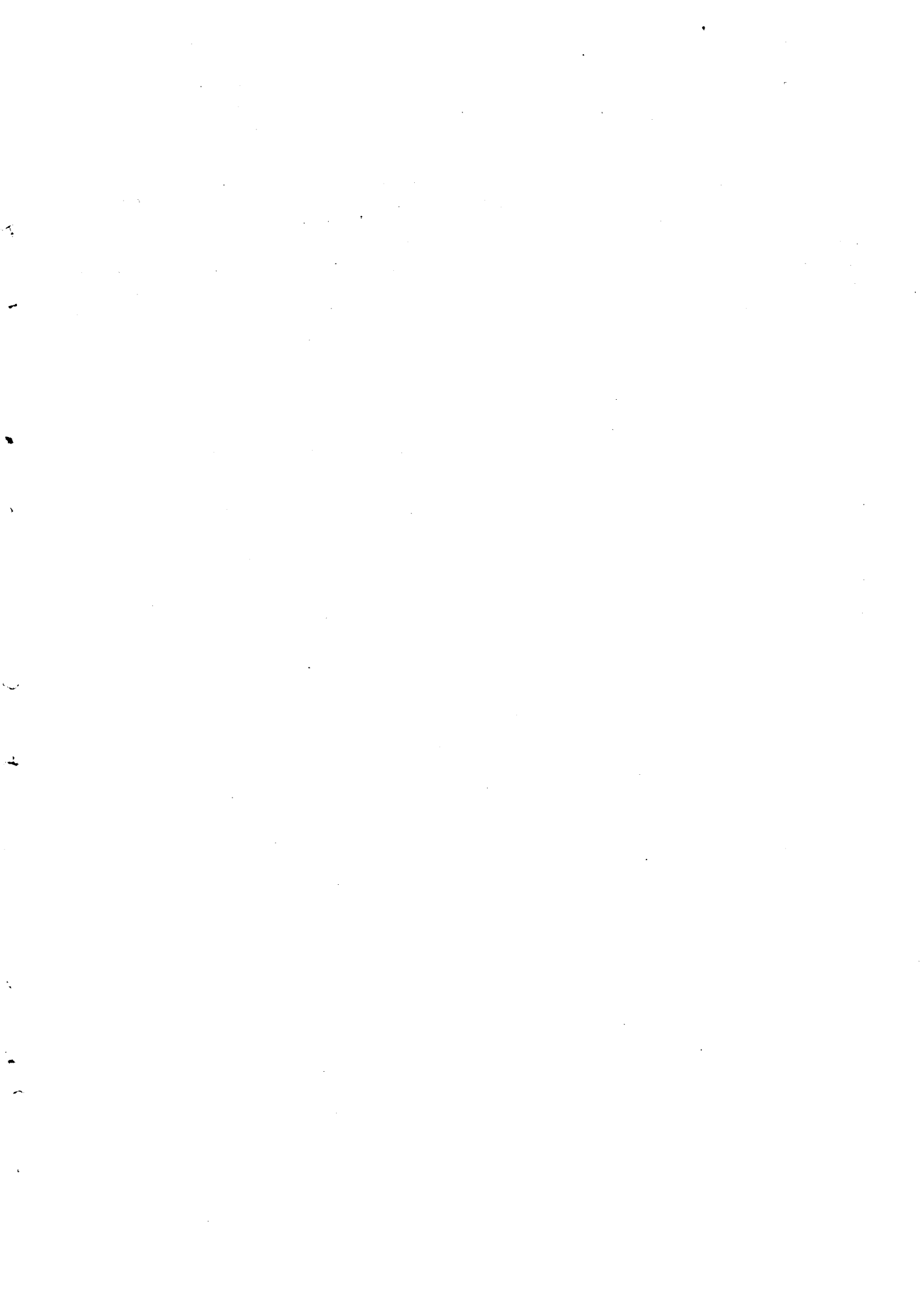
16 - X - 1933

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 27 - IV - 1933 tarih ve 6/1243 sayılı tezkeresile gönderilen 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun 11 inci maddesine zeyil olarak İera Vekilleri Heyetince hazırlanan kanun lâyihası ve buna bağlı Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbatası encümenimize havale edilmekle Millî Müdafaa vekâleti müsteşarı ve Levazım reisi Paşalar hazır oldukları halde müzakere ve tetkik olundu:

Et ve bulgur fiyatlarının fevkalâde düşkün olması terkiyat usulile sebze tedaridini imkânsızlaştırmış ve ve sebze yemek vermek suretile askerın gıdasını nevilleştirmek zarurî görülmeğe teklif edilen sebze istihkakının doğrudan doğruya Devletçe tedarik edilmesi encümenimizce de muvafık görülerek tahsisatları dahilinde temin edilmesinin mümkün olacağı Millî Müdafaa vekâleti müsteşarı tarafından da izah edilmekle lâyihanın heyeti umumiyesi Maliye encümeninin tadilâtı dairesinde encümenimizce de kabul edilmiş ve yalnız 3 üncü madde metnindeki 1 temmuz 1933 tarihi 29 teşrinievvel 1933 olarak tashih edilmiştir. Müstacelen müzakere buyurulmak üzere Yüksek Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Kâ.				
Gümüşane	Bursa	Tokat	Çorum	Elâziz	Erzurum	Isparta
<i>H. Rehmi</i>	<i>Dr. Galip</i>	<i>Süreyya</i>	<i>Mustafa</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Âsım</i>	<i>Mükerrem</i>
Kayseri	Kırklareli	Manisa	Niğde			
<i>A. Hilmi</i>	<i>Şevket</i>	<i>M. Turgut</i>	<i>Faik</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel 4 - VI - 1929 tarih ve 1495 numaralı kanunun dairei şumulü haricinde kalan mevakiideki askerın gündelik tayinatlarına 300 gram yaş veya 100 gram kuru sebze ile 1 gram çay ve 10 gram şeker ilâve edilmiştir.

MADDE 2 — Askerin bircümle istihkakı kabili mübadeledir.

MADDE 3 — Bu kanun 1933 senesi haziran iptidasından muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.
24 - IV - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Muhlis</i>
S. I. M. V.	G. I. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel 4 - VI - 1929 tarih ve 1495 numaralı kanunun dairei şumulü haricinde kalan mevakiideki askerın gündelik tayinatlarına 300 gram yaş veya 100 gram kuru sebze ile 1 gram çay ve 10 gram şeker ilâve edilmiştir. İlâve olunan bu istihkakın mübadelesi kabildir.

MADDE 2 — Bu kanun 1933 senesi haziran iptidasından muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesine müzeyyel 4 - VI - 1929 tarih ve 1495 numaralı kanunun dairei şümülü haricinde kalan mevakideki askerin gündelik tayinatına 300 gram yaş veya 100 gram kuru sebze ile 1 gram çay ve on gram şeker ilâve edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Bu kanun 1 temmuz 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Aynen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Maliye encümeninin tadili gibi kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanun 29 teşrinievvel 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.